

Anmälan mot Polismyndigheten i Blekinge län med anledning av att felaktiga uppgifter lämnats till socialtjänsten

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA kritik mot Polismyndigheten i Blekinge län. Av hennes anmälan framgick bl.a. följande. Den 8 augusti 2002 fick hon ett brev från socialförvaltningen i Karlskrona i vilket det stod att de hade mottagit en anmälan från polismyndigheten angående henne och hennes äldsta dotter. Vid kontakt med socialförvaltningen framkom det att enligt en polisrapport skulle hon, dottern och en kriminellt belastad man ha företagit en vansinnesfärd med en personbil den 10 juli 2002. Mannen skulle ha varit hennes före detta pojkvän BB. Hon kontaktade därefter polismyndigheten och fick se polisrapporten, varvid hon kunde konstatera att det stod att den aktuella kvinnan troligtvis var identisk med henne och att barnet ännu var oidentifierat till namn. Hon var gravid vid tillfället. – AA frågade i anmälan om polismyndigheten hade rätt att överlämna ärendet till socialförvaltningen utan att ha förvässat sig om att personen i fråga verkligen var hon.

Utredning

Polismyndighetens handlingar i ärendet T1618-02 granskades. I en primärrapport upprättad av polisinspektören CC hade bl.a. följande antecknats.

Kvinnan som var med är troligtvis identisk med ... AA Barnet, troligtvis i 4-5 års åldern, är för närvarande inte känd till namn.

Enligt en promemoria upprättad den 28 augusti 2002 av inspektören DD hade AA kontaktat polisen den 8 augusti 2002 och då förnekat att hon hade varit tillsammans med BB den aktuella dagen. Eftersom den rapporterade polismannen hade semester togs vid tillfället en kopia av hennes körkort för att man skulle få klarlagt hur det låg till med den aktuella kvinnans identitet. Samtidigt kontaktades socialförvaltningen som underrättades om att de skulle "ligga lågt" med ärendet eftersom en förväxling kunde ha skett. Av promemorian framgick vidare att det var DD som hade fått i uppdrag att kontakta de sociala myndigheterna.

Ärendet remitterades till polismyndigheten för upplysningar om och yttrande över vad som hade framförts i AA:s anmälan till JO. Polismyndigheten kom in med ett yttrande till vilket hade fogats en promemoria från polisinspektören CC.

I promemorian lämnade CC bl.a. följande upplysningar. Eftersom kvinnan och barnet inte blev identifierade på platsen tog han kontakt med andra polismän vid avrapporteringen på polisstationen för att försöka få fram vem BB hade sällskap med. I samband med detta kom AA:s namn upp. Dels hade hon varit synlig med BB, dels var det känt att hon var mamma till ett minderårigt barn. I den upprättade primärrapporten angavs det att AA troligtvis var identisk med kvinnan som var med i bilen. Efter att i efterhand ha tittat på AA:s körkort är han av den uppfattningen att den kvinna som var inblandad i händelsen inte var AA. Han har inte heller något minne av att kvinnan som var med på platsen var gravid.

Polismyndigheten

I detta ärende finns en anteckning i en s.k. primärrapport där klagandens namn förekommer. Anteckningen lyder "Kvinnan som var med är troligtvis identisk med ---, AA. Barnet, troligtvis 4 - 5 års åldern, är för närvarande inte känd till namn."

Mot bakgrund av innehållet i primärrapporten och denna anteckning har från Polismyndighetens sida en kontakt tagits med socialförvaltningen i Karlskrona. Vad som nyss antecknats har hämtats från den promemoria som inspektör DD upprättat den 28 augusti 2002, ---

Grund för att lämna särskilda upplysningar till socialnämnden (-förvaltningen) torde, efter vad som framgår av innehållet i den nyss nämnda promemorian, i detta fall vara vad som i 71 § andra stycket socialtjänstlagen (1980:620) stadgas om anmälan om misshandel m.m. mot minderåriga.

Om handläggning av sådan anmälan sägs i Polismyndighetens arbetsordning, att polisman vid Polismyndigheten äger göra en sådan. Detta skall så förstås att polisman, som handlägger ett ärende som innehåller uppgifter som bör föranleda en anmälan enligt bestämmelsen, har att efter en egen bedömning göra en sådan anmälan, alternativt att underställa sin närmaste förman frågan om en anmälan skall ske. I detta ärende har DD rådgjort med sin chef, kommissarien EE. Denne är chef för trafikavdelningen vid Polismyndigheten i Blekinge län.

Polismyndigheten konstaterar att det i bestämmelsen sägs att anmälan skall ske till socialnämnden. I detta fall har informationen lämnats per telefon till en enskild befattningshavare vid socialförvaltningen i Karlskrona ---. Huruvida den fortsatta handläggningen vid kommunen innebär att det brev som klaganden i denna sak tar emot från kommunen, sänds på initiativ av socialnämnden, eller om handläggningen skett på annat sätt, är inte känt för Polismyndigheten.

Det är Polismyndigheten bekant att socialnämnden delegerat till chefen för fältgruppen att vara mottagare av sådan information som är aktuell i detta ärende. Mellan Polismyndigheten och socialnämnden har emellertid inte överenskommit att Polismyndigheten i dessa fall skall ha direktkontakt med chefen för fältgruppen.

Polismyndigheten anser att eftersom personuppgifter på kvinnan, som i detta fall varit passagerare i en viss bil, framstått som osäkra så borde de på något sätt ha kontrollerats innan vidare kontakt riktad mot "de sociala myndigheterna" tagits i denna sak.

Med anledning av vad som här förekommit kommer Polismyndigheten att vidta nödvändiga åtgärder för att undvika upprepning av en sådan hantering som redovisas i remisshandlingarna.

AA bereddes tillfälle att yttra sig över remissvaret men hördes inte av.

Bedömning

Polisens samverkan med andra myndigheter och organisationer regleras i 3 § polislagen (1984:387). I bestämmelsen föreskrivs bl.a. att polisen skall samarbeta med myndigheter och organisationer vilkas verksamhet berör polisverksamheten och att det särskilt åligger polisen att fortlöpande samarbeta med myndigheterna inom socialtjänsten och snarast underrätta dessa om förhållanden som bör föranleda någon åtgärd av dem.

I den nya socialtjänstlagen (2001:453), som trädde i kraft den 1 januari 2002, behandlas anmälan om missförhållanden i 14 kap. Enligt 1 § andra stycket är myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd, och att detta även gäller dem som är anställda hos sådana myndigheter. I paragrafens fjärde stycke föreskrivs att myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som anges i andra stycket är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av skydd. Motsvarande bestämmelse fanns i 71 § den tidigare gällande socialtjänstlagen (1980:620).

Det kan således konstateras att polismyndigheten i förevarande fall i och för sig hade lagligt stöd för att underrätta socialtjänsten om den aktuella händelsen. En förutsättning för att polisen i en sådan situation skall få lämna uppgifter om namngivna personer är emellertid självfallet att de angivna personernas identitet är fastställd. Om polisen i en underrättelse till socialtjänsten gör gällande exempelvis att en namngiven person har handlat på ett klandervärt sätt eller att det finns anledning att ingripa till ett visst namngivet barns skydd får det således inte finnas något utrymme för tvivel om vem det är frågan om. Jag vill sammanhanget peka på det krav på att den enskildes identitet skall vara fastställd som gäller för att socialnämnden skall få underrättas när någon har omhändertagits enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. (se Rikspolisstyrelsens författningssamling FAP 023-1, 6 kap.). Om identiteten inte har fastställts skall någon underrättelse till socialtjänsten således inte göras beträffande namngivna personer. Skälet härtill är att ingen felaktigt skall bli föremål för sådana åtgärder från de sociala myndigheternas sida som kan föranledas av en anmälan.

Som framgår av utredningen underrättade polismyndigheten i det nu aktuella fallet socialtjänsten om att det rörde sig om AA och hennes dotter trots att det i primär-rapporten endast stod att kvinnan troligtvis var identisk med AA och att barnet inte var identifierat. Eftersom det var uppenbart att AA:s identitet inte var vederbörligen fastställd är det anmärkningsvärt att de sociala myndigheterna kontaktades i ärendet. Polismyndigheten förtjänar därför kritik för det inträffade, och jag utgår från att myndigheten vidtar åtgärder för att förhindra att liknande fel begås i framtiden.

Ärendet avslutas.